

JAARREKENING

van de

PROTESTANTSE GEMEENTE

te Noordwijk ZH

over het jaar 2017

opgesteld door het college van kerkrentmeesters

Verklaringen

Het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Noordwijk ZH verklaart dat de ontwerp-rekening over het jaar 2017 ingevolge ordinantie 16-13 is vastgesteld op 09-04-2018 en aangeboden aan de Wijkkerkenraad

Voorzitter W. Passchier

handtekening

Secretaris Th. Passchier

handtekening

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Noordwijk ZH heeft deze rekening vastgesteld in de vergadering d.d.**dd-mm-2018**.

Een samenvatting van de rekening is in Kerkwijzer gepubliceerd. De volledige rekening heeft gedurende vijf werkdagen voorafgaand aan de gemeentevergadering (op **dd-mm-2018**) ter inzage gelegen. In deze gemeentevergadering is de jaarrekening goedgekeurd.

Voorzitter E. Fritzsche

handtekening

Scriba J. Tiggelaar

handtekening

PROTESTANTSE GEMEENTE TE NOORDWIJK

BALANS BOEKJAAR 2017

<u>ACTIVA</u>	31-12-17	31-12-16
Vaste activa	10	10
Installaties en inventarissen	38.210	8.112
Vorderingen op korte termijn en Overlopende activa	107.378	61.973
Effecten	32.007	33.277
Geldmiddelen	1.853.780	1.926.816
	<u>2.031.385</u>	<u>2.030.188</u>
<u>PASSIVA</u>	31-12-17	31-12-16
Algemene reserve	1.501.975	1.452.457
Bestemmingsreserves en fondsen	502.819	509.926
Vooruit ontvangen vrijwillige bijdragen	3.762	2.547
Schulden op korte termijn en overlopende passiva	<u>22.829</u>	<u>65.258</u>
	<u>2.031.385</u>	<u>2.030.188</u>

Algemene toelichting

Dit document presenteert de jaarrekening 2017 voor de Protestantse Gemeente te Noordwijk. De wijkgemeente van bijzondere aard Ichthus heeft wat betreft financiën een zelfstandige positie met een eigen jaarrekening en een eigen College van Kerkrentmeesters.

Aan het einde van dit jaar was het pastoraal team op volledige sterkte. Doordat de vacatures later werden ingevuld dan voorzien in de begroting is het tekort kleiner dan begroot; Het tekort aan pastorale capaciteit kon ten dele opgevangen worden door extra inzet van eigen predikanten en door inschakeling van predikanten van elders.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

De baten en lasten worden als regel toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening (6 maart 2018) bekend zijn geworden.

BALANS

Materiële vaste activa

Elk van de 10 gebouwen is gewaardeerd op € 1.

Financiële vaste activa

Vorderingen op korte termijn en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er is geen reden maatregelen te treffen in verband met mogelijke risico's dat de vorderingen niet invorderbaar zouden zijn.

Liquide middelen

De liquide middelen, waarbij ook gerekend worden de deposito's, worden tegen nominale waarde opgenomen.

Er is een **algemene reserve** van de Protestantse Gemeente te Noordwijk.

Daarnaast is er per gebouw een onderhoudsreserve. Het College van Kerkrentmeesters beheert deze reserves.

Voorts zijn er bestemmingsfondsen die slechts besteed mogen worden aan een specifiek doel. B.v. het orgel van de Oude Jeroenskerk, het fonds jeugdwerker, het fonds Windkracht3pt0 en het fonds vleugel Buurtkerk.

Resultaatbepaling

Baten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben, indien ze in dat jaar ontvangen zijn dan wel voor 6 maart van het volgende boekjaar dan wel er een grote mate van zekerheid is dat ze ontvangen zullen worden .

Lasten worden opgenomen in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Voor een deel van de lasten zal een onttrekking uit reserves of fondsen plaatsvinden. Dit wordt toegelicht bij de betreffende lasten.

Aan reserves en fondsen kan een toevoeging plaatsvinden ten laste van de staat van baten en lasten. Voor de onderhoudsreserves en fondsen vindt een aparte toevoeging plaats ter compensatie van de geldontwaarding, deze wordt in de staat van baten en lasten verantwoord als rentelasten. Voor het jaar 2017 is hiervoor 1.4 % rente gehanteerd.

TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Dit betreft de gebouwen:

Buurtkerk

Kapel

Kerk aan Zee

Oude Pastorie Hoofdstraat 8

Pastorie Pieter Bedijnstraat 32

Pastorie OranjeNassaustraat 34

Pastorie Van Struykstraat 1

Pastorie Vinkenlaan 10

Oude Jeroenskerk

Vinkenlaancomplex

Elk gebouw is pro forma gewaardeerd op € 1. In totaal dus € 10. De waarde in het maatschappelijk verkeer is (afgezien van de monumentale gebouwen) aanzienlijk hoger.

Installaties en inventarissen

Inventaris goederen met een aanschafprijs kleiner dan € 2000 worden direct ten laste gebracht van de exploitatie.

Voor afschrijvingen en boekwaarde zij verwezen naar de onderstaande tabel.

Omdat de meeste investeringen betrekking hebben op een speciaal gebouw of activiteit worden de afschrijvingen met ingang van 2017 toegerekend aan die activiteit. Zo worden bij voorbeeld de afschrijfkosten voor zonnepanelen geteld bij de energiekosten van het betreffende gebouw. De afschrijving op de apparatuur voor kerk TV wordt toegerekend aan de kosten van het betreffende gebouw, voor 2017 geldt dit voor de Buurtkerk.

	Aanschaf waarde Ultimo 2016	Boekwaarde 1 jan 2017	Aanschaf In 2017	afschrijving	Boekwaarde 31 dec 2017
KerkTV Brtk	0	0	7.674	1.096	6.578
Zonnepanelen					
Vkhf	13.520	8.112		2.704	5.408
Brtk	0	0	10.229	0	10.229
Hfdstr 8	0	0	5.723	0	5.723
OJK luchtgordijn	0	0	9.658	0	9.658

De verzekerde waarde van de gebouwen en de inventarissen bedroeg eind 2017 € 30.252.800 (zie tabel 1).

Vorderingen op korte termijn/overlopende activa	31-12-17	31-12-16
Vrijw bijdr + eindejaars coll voorgaand jaar	3.264	1.769
Overlopende activa	<u>104.114</u>	<u>60.204</u>
	<u>107.378</u>	<u>61.973</u>
Effecten	31-12-17	31-12-16
Aandelen Oikocredit	22.689	22.689
Overige effecten	<u>9.318</u>	<u>10.588</u>
	<u>32.007</u>	<u>33.277</u>

Op de aandelen Oikocredit wordt een bescheiden dividend uitgekeerd (in 2017 2 %), daarvan wordt als beheervergoeding 0,45 % ingehouden.

De overige effecten zijn in het verleden verkregen uit een erfenis. De waarde van de overige effecten fluctueert. In 2016 was er een forse koerswinst doordat de rente op deze effecten gunstig afstak tegen de huidige marktrente in 2017 was er een koersverlies..

Geldmiddelen	31-12-17	31-12-16
Kassen	1.431	586
Spaarrekeningen/deposito's	1.717.998	1.717.070
Banken, lopende rekening	<u>134.351</u>	<u>209.160</u>
	<u>1.853.780</u>	<u>1.926.816</u>

Algemene reserve	
Saldo (balans) begin boekjaar	1.452.457
Exploitatiesaldo 2017	- 482
Legaten en giften > € 500	50.000
Saldo per 31 dec 2016	1.501.975

Fondsen en bestemmingsreserves

De ontwikkelingen in 2017 wat betreft bestemmingsreserves en fondsen zijn samengevat in tabel 2.

De kolommen in tabel 2 hebben de volgende betekenis:

- kolom 1: naam van reserve of fonds
- kolom 2: saldo per 1 januari 2017
- kolom 3: onttrekkingen ten bate van verlies- en winstrekening
- kolom 4: toevoegingen ten laste van verlies- en winst rekening
- kolom 5: inkomsten direct naar het fonds/voorziening verminderd met uitgaven
- kolom 6: eindsaldo exclusief rente
- kolom 7: toegevoegde rente (gebaseerd op een geldontwaarding van 1,4 %)
- kolom 8: saldo per 31 december 2017.

De dotaties aan de onderhoudsreserves zijn in verband met de inflatie met 1,4 % verhoogd.

Het totaal aan bestemmingsreserves en fondsen in deze tabel bedroeg ultimo 2017 € 502.819.

Schulden op korte termijn en overlopende passiva

	31-12-17	31-12-16
Waarborgsom verhuur	5.570	8.400
Afdracht belastingdienst	5.163	- 138
PGGM	3.749	1.867
Collectebonnen	1.077	1.389
Ontvangen voorschot subsidie OJK/Kapel	-51.305	26.227
Vakantiegeld verplichtingen	4.000	2.100
Rc Diaconie	149	
Diverse uitgaven vorig boekjaar	<u>54.425</u>	<u>25.413</u>
	<u>22.828</u>	<u>65.258</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

<u>Baten onroerende zaken</u>	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Verenigingsgebouwen	45.500	51.784	42.873
Kerkgebouwen (incl rouw en trouw)	103.000	102.868	106.950
Pastorieën	67.410	68.151	69.910
Opbrengst uit rechten	2.200	2.215	2.199
	218.110	225.018	221.932

De opbrengsten van verenigingsgebouwen betreffen de Vinkenhof voor een breed scala van activiteiten en het gebruik van de Oude Pastorie door de Echo der Duinen. Het totaal van deze inkomsten was hoger dan het resultaat over 2016 en ook hoger dan begroot. Inmiddels is de Vinkenhof aangepast zodat er twee extra ruimtes permanent verhuurd konden worden aan een begrafenisondernemer.. De kosten voor de aanpassing zijn geboekt als onderhoud. De jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsreserve is in verband met de verbouwing verhoogd met € 2.000.

De ruimte op de eerste etage, die op speciaal verzoek van Ichthus gerealiseerd is, wordt niet meer door Ichthus gebruikt. Volgens het contract betaalt Ichthus huur tot het einde van de contractperiode. Ichthus heeft voor deze ruimte een huurder gevonden.

Ca 60% van de inkomsten van kerkgebouwen betreft de verhuur van de combinatie van Kapel en Kerk aan Zee (5 jarig contract met Van 't Klooster).

De opbrengst uit rechten betreft een vergoeding voor overpad bij de Kerk aan Zee/Kapel.

Slechts 1 van de 4 pastorieën (OranjeNassastraat) werd een gedeelte van het jaar bewoond door één van onze predikanten. Predikanten betalen een maandelijkse vergoeding, die landelijk is vastgesteld.

Verhuurd zijn nu dus 3 van de pastorieën met marktconforme huurinkomsten.

Rentebaten en resultaat beleggingen

begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
9.000	10.878	17.765

De rente wordt steeds lager. Begin 2015 liepen onze grote deposito's af. In totaliteit overtroffen de rentebaten de begroting. Voor komende jaren moet rekening gehouden worden met verder afgenomen rentebaten.

Het dividend op de belegging in Oikocredit valt in deze rubriek.

<u>Collecten/giften</u>	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Collecten kerkdiensten	15.000	16.478	15.506
Eindejaars collecte +jeugd	8.800	10.242	10.053
Bijdragen solidariteitsfonds	6.000	6.016	6.180
Giften/ legaten	<u>400</u>	<u>595</u>	<u>577</u>
	<u>30.200</u>	<u>33.331</u>	<u>32.316</u>

Collecteopbrengsten vielen hoger uit dan begroot.

Naast de hier verantwoorde giften ontvingen we een groot legaat (€ 50.000) dat conform de landelijke regels direct is toegevoegd aan de algemene reserve.

<u>Vrijwillige bijdragen</u>	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Bijdragen betr. het boekjaar	<u>247.000</u>	<u>237.637</u>	<u>254.204</u>

Het totaal aan ontvangen vrijwillige bijdragen valt flink tegen t.o.v. de begroting. De afname blijkt uit te komen op ca 7 % ten opzichte van het voorgaande jaar. In 2016 was dat ca 5,5 %.

<u>Diverse baten</u>	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Exploitatie copyprinter		1.584	neg
Diversen		<u>657</u>	<u>50</u>
	<u>1.500</u>	<u>2.622</u>	<u>50</u>

Vele jaren is de reproductie verzorgd door vrijwilligers met behulp van eigen apparatuur (opgesteld in de Vinkenhof). Omdat er mogelijkheden waren om de ruimte die gebruikt werd te verhuren is in 2017 besloten om de reproductie uit te besteden. In het resultaat voor 2017 is de vergoeding van de leverancier voor de afgestoten apparatuur verwerkt.

LASTEN

Lasten kerkelijke gebouwen

	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Monumentaal onderhoud	77.900	109.408	35.180
bijdrage stichting OJiNG	- 30.000	- 51.000	- 22.377
Niet-monumentaal onderhoud	36.850	14.254	12.486
Overig onderhoud	33.160	68.357	43.399
Belastingen en verzekeringen	21.000	24.163	21.493
Schoonmaak	10.000	9.361	8.725
Energie	37.500	28.809	33.304
Overige kosten gebouwen	<u>15.000</u>	<u>19.401</u>	<u>19.124</u>
	<u>201.410</u>	<u>222.754</u>	<u>151.334</u>

Voor de periode 2012-2017 is er subsidie beschikbaar voor onderhoud aan de Oude Jeroenskerk. In 2017 is omvangrijk onderhoud gepleegd zodat de beschikbare subsidie volledig benut kon worden.

De Stichting OJK droeg een bedrag van € 51.000 bij in de onderhoudskosten. Over de periode van 2013 t/m 2017 heeft de Stichting in totaal de toegezegde € 150.000 bij gedragen, hierdoor waren de resterende onderhoudskosten van de OJK voor ons te dragen.

Onze aanvraag voor subsidie (ruim € 200.000) voor de periode 2018 t/m 2023 werd gehonoreerd. Daarbij wordt aangetekend dat in deze nieuwe toekenning het percentage dat subsidiabel is is verlaagd tot 50 % (was 65%).

Voor de Kapel werd subsidie verkregen voor de periode (2015-2020) voor een totaal bedrag van € 74.138. Het percentage van de kosten dat ten laste van de subsidie gebracht mag worden is 50 %. Voor de lopende subsidie bij de Oude Jeroenskerk is dat nog 65 %.

De pastorie Oranje Nassaustraat 34 werd grondig opgeknapt. Een deel van de onderhoudskosten werd geboekt bij kosten beroep en vertrek. Ook de predikant nam een deel van de kosten voor zijn rekening.

In de Vinkenhof werd ook veel onderhoud gepleegd zodat er 2 extra ruimtes verhuurd kunnen worden aan een begrafenisondernemer. Het kerkelijk bureau is ondergebracht in een andere ruimte.

De kosten voor energie vielen mee. Het laat zich aanzien dat onze inspanningen om zuiniger met energie om te gaan effect hebben. Eind 2017 is er een luchtgordijn geïnstalleerd in de OJK. Er zijn zonnepanelen geplaatst op de Buurtkerk en Hoofdstraat 8. Er zijn voorzieningen getroffen zodat op afstand kan worden ingesteld welke ruimtes verwarmd moeten zijn. Maar ook het weer speelt een rol.

Kosten pastoraat	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Traktementen predikanten + emfonds+bijdr centrale kas	158.740	150.177	132.133
Tegemoetkoming ziektekosten	7.517	8.102	6.988
Reiskosten	2.000	172	2.407
Predikant hulpdiensten		3.447	47.338
Kerkelijk werker loonkosten	22.000	8.768	
Beroep en vertrek	14.000	19.212	4.412
Overige kosten pastoraat		587	
Windkracht3pt0	p.m.	p.m.	p.m.
Preekbeurten pred van elders	<u>1.000</u>	<u>7.675</u>	<u>3.418</u>
	<u>205.257</u>	<u>198.140</u>	<u>196.696</u>

De vacatures konden gedeeltelijk opgevangen worden door tijdelijke verruiming van de inzet van onze predikanten. Er viel echter niet te ontkomen aan inschakeling van predikanten van 'buiten', met name voor preekbeurten en uitvaarten. De kosten van de extra inzet van ds Nijboer om de taak van de vacante jeugdwerker ten dele op te vangen zijn geboekt als kosten jeugdwerker. De kosten jeugdwerker zijn budgettair neutraal (worden gedragen door Stichting Geertruida en de Diaconie).

Voor de pioniersplek Windkracht3pt0 werd subsidie ontvangen van de landelijke PKN en ook van de Maatschappij voor Welstand. Samen overtrof de subsidie de kosten zodat het fonds Windkracht3.0 groeide (zie tabel2).

Quota	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Classis		240	320
Kerkrentmeesterlijk quotum		14.811	16.097
Solidariteitskas		5.575	6.130
	<u>23.800</u>	<u>20.626</u>	<u>22.547</u>

Kosten kerkdiensten/ Overige activiteiten	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Kosten kerkdiensten	6.000	6.301	4.464
Kosten koren	2.800	2.968	2.287
Jeugdwerk	5.000	1.341	1.984
Wijken/cath/KND		2.121	2.941
	<u>13.800</u>	<u>12.731</u>	<u>11.676</u>

Organisten, beheerder en koster

De totale kosten voor beheerder Vinkenhof, koster Oude Jeroenskerk en organisten komen uit op € 63.986.

De jeugdwerker wordt extra budgettair gefinancierd (Diaconie en de Stichting Geertruida). In tabel 2 is daarvoor een fonds opgenomen.

<u>Kosten beheer/adm</u>	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Bureaunkosten en drukwerk, + administratie + div	2.800	2.436	5.253
Telefoonkosten	3.500	4.648	3.088
Automatisering	1.000	3.783	633
Werving gelden (Kerkebalans)	1.100	2.313	639
Betalingsverkeer	1.150	1.413	1.137
Verzekeringen	<u>1.100</u>	<u>932</u>	<u>1.046</u>
	<u>10.650</u>	<u>15.525</u>	<u>11.796</u>

De telefoonkosten zijn duidelijk gestegen daarbij speelt mee de KerkTV in de Buurtkerk en de breedbandverbinding voor Hoofdstraat 8.

Toen het kerkelijk bureau verhuisde zijn de (bejaarde) computers vervangen, dat verklaart de hoge kosten voor automatisering.

<u>Algemene kosten</u>	begroting 2017	rekening 2017	rekening 2016
Abonnementen & contributies	1.300	1.160	1.407
Bestuurscolleges & publ	1.000	190	672
Communicatie	500		
Diverse kosten	<u>1.000</u>	<u>25</u>	<u>3.400</u>
	<u>3.800</u>	<u>1.375</u>	<u>5.479</u>

Rentelasten

Er is rente toegerekend aan bestemmingsreserves en fondsen (gebaseerd op de inflatie eind 2017: 1.4 %). Doordat de inflatie weer toeneemt stijgt deze kostenpost. Voor een specificatie zij verwezen naar tabel 2.

Financiële resultaten van Kerkwijzer

Inkomsten	2017	2016
Abonnementen gemeenteleden	13.409	13.856
Advertenties	5.726	5.275
Bijdrage Ichthus	600	600
Totaal	<u>19.735</u>	<u>19.731</u>
Uitgaven		
Drukkosten	9.416	9.133
Overige kosten		<u>954</u>
Totaal	<u>10.319</u>	<u>10.087</u>

tabel1 bij jaarrekening PGN2017 overzicht verzekeringen gebouwen.

				2016	2017
23758/1	Oude Jeroenskerk	Voorstraat 44	2201 HW	14,927,500	15,441,100
23758/3	Kerk aan Zee; Kapel	Hoofdstraat 98	2202 EZ	5,678,600	5,879,200
23758/8	Pastorie	O.Nassaustraaf 34	2202 TL	521,200	466,000
23758/9	Pastorie	van Struijkstraat 1	2203 HC	372,600	383,100
23758/10	Kerk aan Zee;Kapel	Hoofdstraat 98	2202 EZ	36,100	36,100
30348/1	Vinkenhof	Achterzeeweg 1	2201 EM	3,754,400	3,881,200
30348/2	Buurtkerk	Hoofdstraat 10	2202 GD	1,854,900	2,153,600
30348/3	Buurtkerk	Hoofdstraat 10	2202 GD	800,800	779,100
30348/6	Pastorie	Hoofdstraat 8	2202 GD	576,700	580,200
30348/6	Pastorie	Vinkenlaan 10	2201 Bs	382,400	408,000
30348/7	Pastorie	P.Bedijnstraat 32	2202 VK	238,700	245,200
Totaal				29,143,900	30,252,800

Tabel 2 bij jaarrekening 2017 FONDSEN en BESTEMMINGSRESERVES (onttrekkingen, toevoegingen, rente)

	saldo 01-Jan	Onttr.(-)	Toev.(+)	inkom-uitg	tussensaldo	Rente(+)	saldo 31-Dec
Monum.kerken							
Onderhoudsreserve OJK	98,859.90	27485.50	13951.00		85,325.40	1289.30	86,614.70
Onderhoudsreserve Kapel	123,571.04	30922.66	33486.00		126,134.38	1747.94	127,882.32
Niet monum.kerken							
Onderhoudsreserve Buurtkerk	51,041.65	1582.13	17790.00		67,249.52	828.04	68,077.56
Onderhoudsreserve Kerk aan Zee	36,833.36	12672.01	18836.00		42,997.35	558.81	43,556.16
Andere gebouwen							
Onderhoudsreserve Hoofdstr. 8	-246.80	1283.59	5232.00		3,701.61	24.18	3,725.79
Onderhoudsreserve Vinkenhof	68,628.76	36476.56	8802.00		40,954.20	767.08	41,721.28
Pastorieën							
Onderhoudsreserve	26,913.64	30596.83	20929.00		17,245.81	309.12	17,554.93
Jeugdwerk							
Fonds Jeugdwerk	9,179.56				9,179.56	128.51	9,308.07
Fonds Jeugdwerker	16,921.21			305.88	17,227.09	239.04	17,466.13
Diverse fondsen							
Orgelfonds OJK	67,219.40			-252.71	66,966.69	939.30	67,905.99
Onderhoudsfonds Inventaris OJK	1,630.75		0.00		1,630.75	22.83	1,653.58
Fonds tuin O.J.K.	675.58		0.00	-127.80	547.78	8.56	556.34
Fonds oud papier	3,542.22		0.00		3,542.22	49.59	3,591.81
Fonds vleugel Buurtkerk	1,773.74			-80.00	1,693.74	24.27	1,718.01
Fonds restauratie orgel Buurtkerk	1,285.70				1,285.70	36.00	1,321.70
Fonds Windkracht	2,096.45			7899.33	9,995.78	169.29	10,165.07
	509,926.16			7744.70		7141.87	502,819.45
		141019.28	119,026.00				502,819.45
Onttrekkingen - dotaties	saldo		21,993.28				
inflatie in %		1.4					